

Özgür ve Açık Kaynak Kodlu Yazılım

Tahir Emre Kalaycı

24.09.2008

- 1 Tarihçe
- 2 Özgür Yazılım?
- 3 Açık Kaynak Kodlu Yazılım?
- 4 Neden Özgür Yazılım?
- 5 Özgür ve Açık Standartlar
- 6 Yazılım Lisansları
- 7 Doğru Sanılan Bazı Yanlışlar
- 8 EMO ve Özgür Yazılım?
- 9 Sonuç
- 10 Sık Kullanılan Ö/AKK Yazılımlar
- 11 Bağlantılar ve Kaynaklar

- 1983 GNU Projesi başladı
- 1985 Özgür Yazılım Vakfı kuruldu (RMS)
- 1989 GPL ilk sürümü yayınlandı
- 1991 Linux çekirdeği yayınlandı
- 1992 Linux çekirdeği GPL ile lisanslandı
- 1993 Debian GNU/Linux başlangıcı
- 1997 Katedral ve Pazar yayınlandı (ESR)
- 1998 Netscape açık kaynak olarak yayınlandı, Açık Kaynak Oluşumu (Open Source Initiative)
- 1999 Staroffice (OpenOffice.org öncüsü)
- 2004 Ubuntu
- 2006 Venezuela Özgür Yazılım Yasası
- 2007 OpenJDK
- 2008 GNU'nun 25. yılı (20 Eylül)

- Her türlü amaç için programı çalıştırma özgürlüğü (özgürlük 0)
- Programın nasıl çalıştığını inceleme ve kendi gereksinimleri doğrultusunda değiştirme özgürlüğü (özgürlük 1). Program kaynak koduna erişim bunun için bir ön şarttır.
- Yeniden dağıtma ve toplumla paylaşma özgürlüğü (özgürlük 2)
- Programı geliştirme ve gelişmiş haliyle topluma dağıtma özgürlüğü (özgürlük 3). Böylece yazılım bütün toplum yararına geliştirilmiş olur. Program kaynak koduna erişim bunun için de bir ön şarttır.

Açık Kaynak Kodlu Yazılım?

- İşin teknik boyutuyla ilgileniyor
- Bir geliştirme yöntemidir
- Yazılımın özgür olmaması ideal olmasa da bir çözümdür
- Özgür yazılım hareketi için, özgürlük bir sosyal problemdir. Çözümü özgür yazılıma geçiştir.

Neden Özgür Yazılım?

- Kaçak/Korsan/Lisanssız yazılımdan daha iyi
- Lisans maliyeti düşük/yok
- Uzmanlaşma
- Lisans bedeli yerine teknoloji geliştirmeye yatırım
- Yazılım tekellerine, tekelleşmeye karşı bir duruş
- “Fikri mülkiyet her açıdan hırsızlıktır”
- Yazılım bir meta mıdır?
- Güvenlik? Güvenilirlik?
- Taşınabilirlik
- Birlikte çalışabilirlik
- Başarım
- “Özgür Yazılım, en güzel işlerin para için yapılanlar olmadığına en güzel kanıtıdır.”
- “Özgür Yazılım, herkesten yeteneğine göre, herkese gereksinimine göre ekonomisidir”
- “Özgür yazılım paylaşımcı ve sınıfsız/sömürsüz bir ekonominin olasılığını somutlukta sergilemiştir”

- Standartın ve bağlı ürünlerin bir çok kişi, firma tarafından paylaşımcı bir şekilde gelişmesi sağlanır
- Marka, firma bağımlılığı yoktur, tekel önlenir
- Herkes için birlikte çalışabilir ve elde edilebilir çözümler için gereklidir.
- Avrupa birliği tarafından destekleniyor.
- Çok kullanılan örnekler: PDF, ODF, PNG, IP, TCP, PCI, AGP, WWW
- Güncel bir tartışma : OOXML
- Alıntı : “tüm kamu kurumlarının, firmaların, yerel yönetimlerin, okulların, hastanelerin ve sıradan insanların "gelecek endişesi" olmaksızın kullanabileceği, özgür ve açık bilişim standartlarını istiyoruz... Bizler, bilişim standartlarının uluslararası yazılım tekellerine değil; insanlara hizmet için var olması gerektiğini düşünüyoruz...”
Kaynak : <http://www.ozgurlukicin.com/ooxml/>

- Sahipli yazılım (Lisanslı yazılım değil)
- Kamuya ait yazılım (Public Domain - Lisanssız)
- GPL uyumlu Özgür lisanslar (GPLv3, GPLv2, LGPL, AGPL, Apache, Artistic, Berkeley Database License, FreeBSD, X11,)
- GPL uyumsuz özgür lisanslar (MPL, NPL, SPL,....)
- Ayrıntılı bilgi : <http://www.gnu.org/licenses/license-list.html>

- Linux işletim sistemi (Linux çekirdeđin ismidir, sistemlerin ismi GNU/Linux'tur)
- /AKK GNU/Linux'e karşı Windows olayıdır
- /AKK Ne güvenilir ne de desteklidir
- Zor görevler için /AKK uygun deđildir
- /AKK kalitesizdir

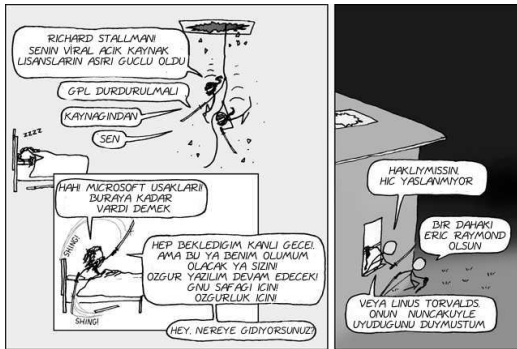
- EMO Özgür ve Açık Kaynak Kodlu Yazılımı destekliyor, öneriyor
- Şubelerde özgür yazılıma geçiş sürüyor
- Açık standartların kullanımı yaygınlaştırılacak
- Üyelere, öğrencilere ve topluma yönelik bilgilendirmeler yapılıyor

- Özgür Yazılım sosyal bir harekettir
- Bağımsızlığı temsil eder
- Paylaşımı temsil eder
- Yaşasın Özgür Yazılım ve Özgür Toplum!

- OpenOffice.org (Ofis yazılım süiti)
- Mozilla Firefox (İnternet Tarayıcısı)
- GNU/Linux (İşletim sistemi - Farklı dağıtımlar var: Pardus, Debian, Ubuntu, Fedora, gNewSense,...)
- aMSN, Pidgin, Kopete (Anlık Mesaj İstemcileri)
- GIMP, Blender, Scribus, GimpShop, QCad (Grafik yazılımları)
- MySQL, PostgreSQL (İlişkisel veritabanı yönetim sistemleri)
- Eclipse, Netbeans, Code::Blocks, MonoDevelop (Bütünleşik geliştirme ortamları)
- OpenJDK (Java Geliştirme Kiti)
- Ayrıntılı liste : <http://www.osalt.com>

Dinlediğiniz için teşekkürler! Sorular?

Bu sunum Debian GNU/Linux, Kile, Texlive, Evince, GIMP, Firefox özgür yazılımları kullanılarak hazırlanmıştır.

Kaynak:http://imgs.xkcd.com/comics/open_source.png - Çeviren:
İlker Kalaycı

- Özgür Yazılım Vakfı <http://www.fsf.org>
- GNU Projesi <http://www.gnu.org>
- Open Standard http://en.wikipedia.org/wiki/Open_standard
- Açık Standart Tanımı
<http://perens.com/OpenStandards/Definition.html>
- Açık Standartlar <http://www.openstandards.net>
- Özgür Çet Sohbetleri
<http://arsiv.sol.org.tr/index.php?yazino=2734>
- Özgürleştirilmiş yazılımlar
http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_liberated_software